

Merknader til forslagene til justeringer i forskriftene

På bakgrunn av høringsinnspillene foreslår vi enkelte justeringer i de tre forskriftene. De aller fleste endringene vi foreslår, er redaksjonelle endringer for å sikre lik begrepsbruk i alle tre forskriftene, samt mindre språklige endringer for å tydeliggjøre innholdet i forskriftene.

Nedenfor omtaler vi først de språklige endringene som er felles for alle de tre forskriftene. Deretter omtaler vi justeringene vi foreslår i den del 1 i forskriftene, som gjelder forskriftenes innretning. Deretter omtaler vi de materielle endringene vi foreslår i de enkelte forskriftene.

Justeringer i begrepsbruk i alle forskriftene

Ved innføringen av den nye opplæringsloven har departementet gått bort fra å bruke begrepet «skoleeier». For å bidra til lik begrepsbruk, har vi gjennomgående byttet ut begrepet «barnehage- og skoleeier» i forskriftene med «kommunen, fylkeskommunen og private eiere».

Vi foreslår å endre «det samiske perspektivet» til «samiske perspektiver», for å synliggjøre at dette omfatter flere perspektiver, som språk, kultur, identitet og samfunn. Dette kan utdypes i veiledningen til de nye tilskuddsordningene.

Vi foreslår å endre «tverrfaglige tjenester» til «andre relevante tjenester» gjennomgående i alle forskriftene. Vi mener denne endringen vil gi større handlefrihet og fleksibilitet til å koble på andre aktuelle tjenester.

Vi har i tillegg gjort justeringer, slik at forskriftene gjennomgående viser til «gjeldende rammeplaner og læreplaner», i stedet for å nevne de enkelte rammeplanene og læreplanene konkret. Med denne foreslåtte endringen vil det ikke automatisk være behov for å endre forskriftene dersom rammeplaner og læreplaner endrer navn.

Endringer i del 1 om tilskuddsordningens innretning

I del 1 til de tre forskriftene, som er ment å danne en felles overbygging for å sikre at tilskuddsordningene ses i sammenheng, har vi gjort noen justeringer, som vi vurderer ikke er av materiell betydning.

Vi har justert innledningene i alle forskriftene slik at de passer med de enkelte tilskuddsordningenes målgrupper. Dette innebærer blant annet at vi ikke henviser til rammeplanene for barnehage og SFO i ordningen for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring.

Flere høringsinstanser har pekt på at det vil være misvisende å vise til at medbestemmelse skal ivaretas i tråd med hovedavtalen, fordi hovedavtalen ikke dekker alle organisasjonene som er omfattet av partssamarbeidet. Vi foreslår derfor å endre formuleringen i tråd med innspillet fra KS, slik at det fremgår at medbestemmelse skal ivaretas *«i tråd med gjeldende avtaler mellom partene i arbeidslivet»*.

Forskrift om kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Reguleringen av samarbeid med andre relevante kompetansemiljøer

Her har det kommet både positive og negative uttalelser fra høringsinstansene. Vi foreslår å justere forskriften og begrense adgangen til å inngå samarbeid med andre relevante kompetansemiljø noe sammenliknet med det opprinnelige forslaget til ny forskrift. Vårt forslag

er at dette løses ved at det presiseres i forskriftens § 1 første ledd andre setning at universiteter og høyskoler kan inngå samarbeid med andre relevante kompetansemiljøer, dersom de lokale behovene tilsier dette. Dette er i tråd med praksis i ordningene i dag.

Justeringen i denne bestemmelsen innebærer samtidig at vi foreslår at formuleringen «andre relevante kompetansemiljøer» fjernes fra § 1 tredje ledd, § 3 første ledd bokstav f, § 4 tredje ledd, § 9 første ledd bokstav b og § 11 tredje ledd i forskriften.

Det nasjonale forumet for samisk språk og kultur

Vi foreslår også mindre justeringer i § 1 femte ledd, for å presisere at det nasjonale forumet for samiske språk og kultur skal være en ressurs for ordningene, som bidrar til å ivareta samiske perspektiver både i det enkelte fylke og på tvers av fylker, og at de skal bidra til kompetanseutvikling for alle lærere og for samiske lærere spesielt. Vi mener den opprinnelige formuleringen ikke fikk tydelig nok frem kompetanseutvikling for alle lærere. Vi har gjort samme justering i alle tre forskriftene og flyttet teksten til § 1.

Justeringer i 5 om kjennetegn på måloppnåelse

Vi foreslår å endre § 5 i forskriften, slik at det blir tydeligere at kjennetegnene for måloppnåelse i § 5 første ledd bokstav a til c og e er kumulative, og dermed relevante for alle tiltakene i ordningen. Vi foreslår at § 5 første ledd bokstav d i forslaget flyttes til et nytt andre ledd, for å tydeliggjøre at det gjelder et tilleggskrav for å vurdere måloppnåelse når det gjelder tiltak som retter seg mot spesialpedagogikk og inkluderende praksis eller i andre tilfeller der disse kjennetegnene er en del målet for tiltaket. Denne endringen har vi også gjort i forskriften for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring.

Tydeliggjøring av statsforvalterens kontrollfunksjon med samarbeidsforumets langsiktige plan

Mange av høringsinstansene mener det er en uklar sammenheng mellom § 7 i forskriften første ledd bokstav h, som slår fast at samarbeidsforumet skal legge «vesentlig vekt på samarbeidsforumets langsiktige plan og se til at samarbeidsforumets prioriteringer er i tråd med kriteriene i § 4» og § 9 i forslaget til ny forskrift, som regulerer føringene for samarbeidsforumets langsiktige plan.

Vi foreslår å endre rekkefølgen på bokstav a til f noe, for å tydeliggjøre hvilke vurderinger og oppgaver statsforvalterne har i de ulike delene av prosessen. Vi foreslår derfor å flytte formuleringen i § 7 første ledd bokstav h om at statsforvalteren skal «se til at samarbeidsforumets prioriteringer langsiktige plan er i tråd kriteriene for tildeling i § 4 til § 7 første ledd bokstav e, siden statsforvalteren skal følge opp dette før de fatter vedtak om tildeling av midler.

Videre foreslår vi å samle § 7 første ledd bokstav e og h i forslaget i ny bokstav f, og slå sammen bokstav f, slik at statsforvalteren skal «*fatte vedtak og tildele midler i tråd med kriteriene i § 4 og samarbeidsforumets langsiktige plan i tråd med § 9 og årlige prioriteringer. Statsforvalteren skal legge vekt på samarbeidsforumets langsiktige plan.*» Vi har strøket «vesentlig» for å tydeliggjøre statsforvalterens rolle.

Nytt krav til føringene for samarbeidsforumets langsiktige plan

Noen av høringsinstansene er bekymret for om det vil komme et stort antall klager søkere som ikke får tildelt tilskuddsmidler fordi behovsmeldingene overstiger budsjetttrammen. For å sikre at samarbeidsforum har tatt stilling til hvordan midlene skal fordeles rettferdig i en slik situasjon, foreslår vi en ny § 9 første ledd bokstav d, som oppstiller et krav om at den langsiktige planen må ha kriterier for tildeling av tilskuddsmidler, dersom behovsmeldingene overstiger

budsjettrammen. Vi vurderer at dette vil kunne bidra til å redusere antallet klager som gjelder manglende tildeling/avslag som følge av budsjettrammer. Det vil dessuten bli enklere å behandle slike klager, dersom klageinstansen kan vise til samarbeidsforumets langsiktige plan i sin begrunnelse i klagebehandlingen.

Behovsmeldinger for tiltak som løper over flere år

Flere av høringsinstansene har spilt inn at de ønsker at forskriften skal åpne for at å utarbeide flerårige behovsmeldinger. Dette er også praksis etter dagens ordninger, og vi vurderer at dette kan tydeliggjøres i forskriften. Vi foreslår derfor å presisere at tiltak av lengre varighet enn ett år også skal beskrives i den årlige behovsmeldingen. Dette vil bidra til å gi samarbeidsforumet og statsforvalteren en oversikt over alle løpende tiltak, men innebærer at man ikke må søke «fullt ut» for et tiltak som skal løpe over flere år i den perioden tiltaket er innvilget for.

Forskrift om kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring

Justering i § 1 mål for tilskuddsordningen

Formuleringen om det nasjonale forumet for samiske språk og kultur er flyttet fra § 4 til § 1 for at plasseringen skal være lik i de tre forskriftene.

Justering i målgruppe i § 2

I § 2 foreslår vi å fjerne kulturskolen fra listen over målgruppe, siden dette ikke er en fylkeskommunal oppgave. Dersom lokale behov tilsier det, vurderer vi at kulturskolen kan omfattes av «andre relevante tjenester» i samme bestemmelse.

Justeringer i § 5 om kjennetegn på måloppnåelse

I likhet med forslaget til justeringer i forskriften om kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole, foreslår vi også her å endre § 5 i forskriften, slik at det blir tydeligere at kjennetegnene for måloppnåelse i § 5 første ledd bokstav a til c og e er kumulative, og dermed relevante for alle tiltakene i ordningen. Vi foreslår at § 5 første ledd bokstav d i forslaget flyttes til et nytt andre ledd, for å tydeliggjøre at det gjelder et tilleggskrav for å vurdere måloppnåelse når det gjelder tiltak som retter seg mot spesialpedagogikk og inkluderende praksis og andre tiltak der dette er relevant.

Justeringer i § 8 om samarbeidsforumets sammensetning og oppgaver

Vi foreslår å endre ordlyden i § 8 tredje ledd, slik at det fremgår at fylkeskommunen «i samarbeid med samarbeidsforumet» skal utarbeide en langsiktig plan med prinsipper for fordeling av tilskuddsmidler i tråd med kompetansebehov.

Fylkeskommunen har en avgjørende rolle i forvaltningen av den nye ordningen. For å sikre at samarbeidsforumet har reell innflytelse og mulighet til å medvirke, har vi vurdert om det er behov for å presisere i forskriften at fylkeskommunen skal legge vekt på samarbeidsforumets langsiktige plan. Vi har ikke lagt inn en slik justering, men vil gjøre departementet oppmerksomme på muligheten.

Forskrift om videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Justering i § 1 mål for tilskuddsordningen

Formuleringen om det nasjonale forumet for samiske språk og kultur er flyttet fra § 4 til § 1 for at plasseringen skal være lik i de tre forskriftene.

Justeringer i § 4 om kostnadsfordeling permisjon med lønn og egenandel

Forslag til forskriftens § 4 slår fast at tilskuddsmottaker skal bidra med en egenandel på 25 prosent i tilskuddsordningen for videreutdanning. I forslaget til forskrift er egenandelen knyttet til dekning av kostnader forbundet med deltakers permisjon med lønn. Samtidig foreslår bestemmelsen at eiers egenandel også kan dekke utgifter til reise, opphold, læremidler og eventuell studieavgift. Et stort flertall av kommunene har i høringen spilt inn utfordringer når det gjelder bestemmelsen om egenandel, og har påpekt at bestemmelsen i mange tilfeller i praksis vil innebære at tilskuddsmottaker vil få en høyere egenandel enn 25 prosent. Egenandelen vil bli størst for tilskuddsmottakere med lang reisevei til samlingsbaserte tilbud.

Utdanningsdirektoratet foreslår på bakgrunn av høringsinnspillene å endre forskriften, slik at egenandelen ikke knyttes spesifikt til kostnaden til permisjon med lønn. På denne måten kan egenandel også inkludere utgifter til reise, opphold og studieavgift.

Justeringer i § 4 om adgang til å gi støtte til videreutdanning som stipend

I forslaget til forskriftens § 4 slås det fast at den ansatte som tar videreutdanning skal ha 25 prosent permisjon med lønn når hen tar videreutdanning. Forslaget slår videre fast at støtten unntaksvis, helt eller delvis, kan gis som stipend dersom forhold på arbeidsplassen gjør det vanskelig å gi permisjon med lønn. Flere høringsinnspill tar opp behovet for å gi en utvidet adgang til å kunne gi støtten som stipend, begrunnet med at ressursituasjonen mange steder er krevende, blant annet at det er utfordringer med å skaffe vikarer. På grunnlag av innspillene foreslår direktoratet derfor å fjerne formuleringen i § 4 fjerde ledd om at tilskuddet «unntaksvis» kan utbetales som stipend. Vi vurderer at formuleringen om at støtten helt eller delvis kan gis som stipend dersom hensyn ved arbeidsplassen eller den ansatte gjør det særlig utfordrende å gi den ansatte permisjon med lønn, vil være dekkende og samtidig gi arbeidsgiver større fleksibilitet. Vi foreslår følgende formulering: *«Dersom hensyn til arbeidsplassen eller den ansatte gjør det særlig utfordrende å gi den ansatte permisjon med lønn, kan midlene, helt eller delvis, utbetales som stipend til den ansatte.»*

Forslag til justeringer i kravet til samtykke i §7 om tilsagn om tilskudd

Utdanningsdirektoratet foreslår på eget initiativ en endring i § 7 i forskriften, som gjelder kravet til samtykke for å få utbetalt tilskuddsmidler. Utgangspunktet er at det skal være frivillig å motta tilskuddet, jf. omtale i Prop. 1 S (2024-2025). Forslaget som ble sendt på høring, innebærer at tilskuddsmottaker må bekrefte om de vil motta tilskuddet eller ikke innen en gitt frist. Det har ikke kommet høringsinnspill til denne bestemmelsen.

Parallelt med høringen har direktoratet gjort en ny vurdering av hvor hensiktsmessig en slik bestemmelse vil være i praksis. Erfaringsmessig oversittes fristen for å takke ja i mange tilfeller av ulike årsaker, som sykefravær, ferier, administrativ kapasitet mm. Vår vurdering er derfor at det foreligger en risiko for at kommuner ikke får utbetalt tilskuddet på grunn av manglende svar innen fristen, selv om kommunen i utgangspunktet har en plan for bruk av midlene. Direktoratet foreslår derfor å endre denne bestemmelsen til at tilskuddsmottaker heller må melde fra dersom de *ikke* ønsker å motta tilskuddet til videreutdanning. Dette medfører en risiko for at kommuner får utbetalt et tilskudd de ikke har en umiddelbar plan for å bruke. Midlene kan imidlertid benyttes innen tre år, i tråd med forslaget til § 9 i forskriften. Dette gir tilskuddsmottaker mulighet til å planlegge bruken av midlene for de påfølgende årene. Vi vurderer derfor at en slik prosedyre både vil være enklere å forvalte, og medføre lavere risiko for feil i ordningen.

I henhold til Utredningsinstruksen § 3-3 femte ledd skal et revidert forslag legges ut på ny høring hvis høringsuttalelsene eller andre forhold fører til vesentlige endringer. Det skal foretas en konkret vurdering av om det er grunn til å gjennomføre ny høring, jf. § 3-3 femte ledd. Direktoratets vurdering er at det vil være en unødvendig administrativ byrde for sektor med en ny høring av denne bestemmelsen. Vår vurdering er at endringen ikke er vesentlig nok til at det er nødvendig med en ny høring, i tillegg til at den foreslåtte endringen vil medføre lavere risiko for feil i ordningen og en enklere forvaltning enn det opprinnelige forslaget.